

Transskription af: Kærlighedshistorie

S1E6 Dyveke og Christian 2.: Elskede kongen og Dyveke hinanden?

Vært og idé: Pernille Brunse

Tilrettelæggere: Pernille Brunse og Emma Juul

Medvirkende: Maria Helleberg, romanforfatter.

Redaktør: Rikke Caroline Carlsen

Pernille Brunse: Leonora Christina står rank foran spejlet på sit kammer. De mørkebrune krøller er sirligt sat, og hun beundrer den overdådige bryllupskjole og de mange perlekæder, som hænger tungt over hendes kun 15 årige bryst. Hendes far, Christian den Fjerde, har altid forkælet hende, og hendes bryllup er ingen undtagelse. Hun retter lidt på den tunge kjole og håber, at Corfitz vil synes om den. De to har været forlovet siden hun var ni, og modsat andre unge piger, så er hun henrykt over sin fars valg af ægtemand til hende. Corfitz Ulfeldt er veluddannet, karismatisk og ud af en god slægt. Hun rødmer let, mens hun tænker på ham og føler sig overbevist om, at de to sammen vil udrette store ting. På det her tidspunkt har den vordende brud ingen anelse om, at ægteskabet med Corfitz vil koste hende 22 år i fangenskab og en titel af landsforræder. Leonora kigger en sidste gang i spejlet og retter lidt på kjolen og vender sig om for at møde sin skæbne. Velkommen til Kærlighedshistorie. Mit navn er Pernille Brunse. Jeg elsker kærlighed og historie. I denne podcast vil jeg derfor høre om de største og mest fascinerende kærlighedsfortælling gennem tiden. Jeg håber, du er lige så kærlighedslysten som mig. Og velkommen til dig Maria Helleberg. Du er forfatter og af nogle døbt som dronningen af de historiske romaner. Du har skrevet mere end 30 bøger bl.a. også en bog om kongedatteren Leonora Christina og hendes ægteskab til adelsmanden Corfitz Ulfeldt. Et ægteskab, der ikke går stille af sig og ender med at skrive sig ind i historiebøgerne. Måske ikke for det, de håbede, men det ender med fangenskab og en dom for landsforræderi. Alt det her udspiller sig i midten af 1600-tallet. Maria, var Leonora Christina og Corfitz Ulfeldt oprigtigt glade over at skulle giftes med hinanden, selvom ægteskabet var arrangeret, og der var femten års aldersforskel på dem?

Maria Helleberg: Det tyder alt på. Ja, ja, jeg vil sige ja.

Pernille Brunse: De havde lyst til at blive gift med hinanden. Vil du sige, at Corfitz Leonora minder lidt om hinanden?

Maria Helleberg: Ja, altså, de passer i hvert fald fantastisk godt sammen. Og de næsten for godt næsten. Ja, altså, der er ligesom ikke nogen nogle punkter, hvor de kan korrigere hinanden hårdt. De her to er sådan ligesom, at det er lidt ligesom starten på De sataniske vers, hvor to mænd bliver filtret ind i hinanden og styrter ud af et fly og holder sig fast i hinanden. Det er sådan set det, der foregår med de her to, og det går meget hurtigt galt politisk.

Pernille Brunse: Ja, det går meget hurtigt galt for vores par. Og vejen dertil er hæsblesende og fyldt med drama, begær, magt og kærlighed. Men inden vi kommer så langt, så vil jeg godt lige præsentere dig for vores hovedpersoner. Og vi starter selvfølgelig med damen. Leonora Christina er kongedatter, og hendes far er ingen ringere end Danmarks mest berømte konge, Christian den Fjerde. Læg mærke til, at jeg ikke kalder hende prinsesse. Det er fordi hendes mor ikke er dronning, men kun gift med kongen til venstre hånd. Det var ret normalt dengang dronninger var mere end politisk forbindelse, og konerne til venstre hånd var mere af seksuel karakter. Leonora Christina bliver beskrevet flere steder som både utrolig smuk og utrolig klog. Hendes brune krøller, mørke mandelformede øjne og smalle mund giver hende et charmerende og selvsikkert udseende. Og Christian den Fjerde vil have sin smukke datter godt gift. Og allerede da hun er 9 år gammel, finder han ifølge ham selv den perfekte ægteemand til sin datter, den 15 år ældre adelsmand Corfitz Ulfeldt, som hun bliver forlovet med. Og Leonora Christina er meget tilfreds med valget af den smukke adelsmand.

Maria Helleberg: Jeg kan egentlig godt forstå, at Leonora forelsker sig i Corfitz, fordi der er ikke rigtig andre som ham. Han kommer ud af den her enorme børneflokk. De er alle sammen flotte. Sexy.

Pernille Brunse: Ulfeldt er en sexy man, siger du?

Maria Helleberg: Ja, altså, der er nogle fantastiske portrætter af de her Ulfeldts-brødre, hvor man tænker du gode Gud altså! Det virker som om de alle sammen er på vej til et modeljob i Paris. De har fantastiske krøllede hængehår og en masse vild selvbevidsthed. Og jeg har på fornemmelsen af Corfitz har kæmpet lidt med sig selv igennem de her år, hvor han er trolovet, og jeg tænker, at det jo, det er jo sådan set bare et lille barn stadigvæk. Men man kan se hun bliver smukkere end sin mor, og hun bliver smukkere end sine søstre. Hun bliver fantastisk. Og åbenbart kan hun godt lide mig. Hun er ikke bange for mig eller noget. Så hvis hun taler til mig, som om jeg var ti år gammel, så jeg må jo. Jeg må jo så slå det her ud.

Pernille Brunse: Og vente på hende.

Maria Helleberg: Ja og så endelig, endelig, endelig, endelig. Hun er femten år gammel. Så står man med denne her blomstrende brud. Og så tror jeg, at han tænker, at nu må du altså være forsigtig med hende. Fordi det her skulle jo egentlig gerne begynde godt og holde længe og være vores enestående nyskabelse af et kongeligt ægteskab, der bygger på kærlighed.

Pernille Brunse: Så vi starter her igen. Altså med at de to vil hinanden rigtig meget. De føler sig hver især heldige. Smukke, kloge unge mennesker.

Maria Helleberg: De har bare ingen penge.

Pernille Brunse: På toppen af magten. Men du siger de har ingen penge? Men Corfitz, er da adelig? Ulfeldterne, er jo en fin adelig familie?

Maria Helleberg: Hans far har været diplomat og brugt ufattelige summer har været nødt til at sælge slægtens Sædegaard, og der er mange, mange, mange, mange børn i denne her familie. Så pengene er gået til Corfitz' uddannelse i udlandet.

Pernille Brunse: Men det er først efter brylluppet, at hun bliver klar over, at hun har giftet sig med en mand. en fattig mand.

Maria Helleberg: Det er da altså det er der ikke nogen, der har syntes, det var nødvendigt at fortælle hende.

Pernille Brunse: At de blev gift i 1636, da han er 30 og hun er 15. Ved vi noget om, hvordan deres bryllup foregik? Var det kæmpefest i København?

Maria Helleberg: Altså, nu er der altså lidt af det her lille problem, at Christian har sådan ligesom brugt alle pengene på det store bilag til sin arving fest. Så det sidste jeg husker det, så prøver han på at caste de her bryllupper, sine Kirsten Munk børn sådan ind hvor der alligevel er fest.

Pernille Brunse: For at holde lidt på pengene.

Maria Helleberg: Ja så kører det bare med i det store regnskab.

Pernille Brunse: Men det lykkedes det mig altså at få et bryllup i 1636 og ligesom komme godt fra start med Corfitz og Leonora. Og du siger der er faktisk kærlighed imellem dem. Det er et kærlighedsfyldt forhold. Jeg har fundet et stykke fra hendes bog, 'Den franske selvbiografi', hvor hun selvfyldelig i retrospekt beskriver den første tid af sit ægteskab. Og nu skal vi, når jeg læser op her, skal man lige mærke sig, at hun skriver om sig selv i tredje person: "De, som misundte vor unge frue hendes lykke, kunne ikke tåle, at hun levede i rolighed, og at hun var holdt i ære af sin fader og konge. Hendes mand elskede og ærede hende, omgikkes hende som en elsker, ikke som en ægte mage og lever et lykkeligt liv." Hun roser sig selv og sit eget liv, når hun kigger tilbage. Men jeg kan ikke lade være at studse over, at hun skriver, at Corfitz behandler hende som en elsker og ikke som en ægtefælle. Hvad skal. Hvad betyder det, Maria?

Maria Helleberg: Det har jo været ekstremt tidligt, for jeg tror også, det er hans valg at sige, at de andre, der kommer sådan, går sådan så lidt som muligt i nærheden af hinanden og bukker og nejer for hinanden. Og hånden er helt herude. Hvorfor skulle jeg ikke kunne tage min kone om livet? Hvorfor skulle jeg ikke kunne gå hen og kysse hende, når vi mødes? Fordi vi har det vidunderligt med hinanden? Jeg ville da ikke drømme om at gifte mig med nogen som helst anden end det her lille utrolige menneske.

Pernille Brunse: Men det her med, at han behandler hende som en elsker og ikke som en ægtefælle, der har vi jo tegnet på, at det her er faktisk et et erotisk forhold, og de er tiltrukket af hinanden.

Maria Helleberg: og folk skal vide det.

Pernille Brunse: Ja, og folk skal vide det. Ja, det er en anden ting.

Maria Helleberg: Vi er bundet til hinanden med nogle andre bånd end jeres aftaler. Ja, vi aftaler det i sengen med hinanden.

Pernille Brunse: Ja, hun føler sig heldig, og det er jo en anden ting. Hun skriver også, at man misunder dem.

Maria Helleberg: Hvorfor du fuldstændig ret i. Altså vi er lykkedes. I kunne jo også prøve at efterligne, men det kan I ikke finde ud af.

Pernille Brunse: Hun er sådan lidt en primadonna på en eller anden måde fornemmer man det her liv, de får sammen i København efter deres bryllup. Prøv lige at beskrive det. Hvordan lever de her to fantastiske mennesker i deres egne øjne?

Maria Helleberg: De har jo hverken fugl eller fisk i gården, fordi de er sådan. De er ikke rigtig adelen, og de er heller ikke rigtig kongehuset. De har deres egen lille klasse, og så har de oven i købet fået et nedlagt kloster at bo i, som Corfitz er ved at bygge ud til en pragtfuld gård i barokstil. Og så køber de dimser og ting. Jeg har sjældent oplevet nogen selv i barokken, der er så vild med dimser. Ja, simpelthen små elegante, sjove ting. Der er stadigvæk en del af dem på Rosenborg, som simpelthen ikke kan få nok af at se små mærkelige abe-masker i ædelsten osv.

Pernille Brunse: Det er måske heller ikke så smart, hvis man ikke har nogle penge til at gå ud og bruge sine penge på det.

Maria Helleberg: Det har så den der ide med at jord, det kan man sgu ikke rigtig bruge til noget. Altså det er en meget meget langsom måde at blive rig på. Dimser derimod og malerier. Han kan simpelt hen li alt det her, der har at gøre med penge og specielt penge der pludselig eksploderer i mange penge. Altså han ville være gået ind i Bitcoin for tre år siden.

Pernille Brunse: Okay, han er den type.

Maria Helleberg: Money skal blive så much money.

Pernille Brunse: Ja, det er jo meget fint, hvis man så har talent for det. Hvis man ikke har talent for det, så not so much.

Maria Helleberg: Og det er dér, han har jo altså også mange andre ting, der kører for ham. Det er som om han har de der 28.000 projekter kørende ude i verden, samtidig med at han overvurderer sin egen position. Han er gift med den her vidunderkvinde. Han kan jo også se, at altså er som hun modnes, omgivet af kærlighed og ømhed og smukke ting. Så udvikler hun sig også, og det er jo ingen grænser for, hvad vi kan nå hen. Jeg tror personligt, at Corfitz har iagttaget Christian den 4. Og Christian den Fjerdes udvalgte prins, så han skal være konge efter ham og tænkte Sønnen, der er jo ikke til en skid, han kan ikke bruges til noget. Men jo, selvfølgelig. Han kan sådan køre lidt rundt og vinke til folk og være repræsentativ, og han kan vel også sådan set holde sig i live i nogle år. Men så har de vel brug for, at der sker en omvæltning. En stille og rolig og ublodig omvæltning a la England, så man får en protektor til at styre landet. Det kunne jo sådan set være mig og min kone.

Pernille Brunse: Ja, det var da en meget god idé.

Maria Helleberg: Nemlig. Og vi får børn. Altså, de er simpelthen nødt til at have os. Og i stedet for alt det der rod med at slå kongen ihjel og have borgerkrig, så kunne man jo gøre det på en pæn og ordentlig måde. Og så tror jeg faktisk godt, han kan lide ideen om enevælde.

Pernille Brunse: Corfitz ville være kongen eller protektor. Han vil i hvert fald bare have magten i samfundet når Christian en dag dør. Måske tænker du, at han er lidt småtosset. Overhovedet at forestille sig, at magten kunne tilfalde ham. Men her skal du lige have i mente, at både han og Leonora allerede befinder sig i toppen af samfundet i de mange år, hvor Christian den Fjerde ikke har en kone. Da indtager Leonora rollen som en slags førstedame ved hoffet. Eller en datterdronning og Corfitz, han arbejder som Righovmester. Det vil sige en slags øverste minister lige under kongen. I vinteren 1648 dør Leonoras elskede far og Danmarks længst siddende konge, Christian den 4. Og Corfitz har i tankerne næsten allerede kronet sig selv, men ingenting går som planlagt. Den lidt svagelige tronarving dør, og nummer to i arvefølgen hentes hjem fra Tyskland. Leonora Christinas halvbror Frederik og hans kone Sofie Amalie. Et rigtigt power par, som bliver Danmarks nye konge og dronning, og som vores hovedpersoner fuldstændig har overset.

Maria Helleberg: Og en anden ting, som Corfitz overser er, at Frederik den Tredje er sådan en, der tæller pengene. Han synes ikke om, at man begår underslæb. Corfitz har altså brug for nogle penge...

Pernille Brunse: Og hvordan får man dem indført?

Maria Helleberg: Du ved, vi har sundtolden, ikke.

Pernille Brunse: Ja, Øresundstolden.

Maria Helleberg: Ja, Øresundstolden. Man betaler for at sejle igennem ved Helsingør, og det virker som om Corfitz indfører sådan en form for Ulfeldt-told.

Pernille Brunse: Ulfeldt-told.

Maria Helleberg: Ulfeldt-told så alle, der skal handle med den danske stat, de skal betale ham, og den står jo ikke nogen steder. Det er jo ikke rigtig nogen lov, og det er dælme ikke noget landet tjener på.

Pernille Brunse: Nej altså han snyder statskassen, kan man sige.

Maria Helleberg: Han begår bedrageri.

Pernille Brunse: Han laver bedrageri og putter pengene i egen lomme.

Maria Helleberg: Og han har været ret ligeglad. Da hans svigerfar var gammel, fordi øh, hvem skulle lægge mærke til det?

Pernille Brunse: Men Frederik den Tredje lægger mærke til det.

Maria Helleberg: Han tæller, og han undrer sig over de her mærkelige regnskaber og skriver rundt til de her herrer, at det må de da gerne komme og redegøre for, hvorfor der mangler så mange penge. Og de må også meget gerne, hvis de skulle være forsvundet under deres statholderskab eller lensbestyrelse. Så skal de altså betales.

Pernille Brunse: Og det kan jeg jo godt regne ud, det kan de ikke, fordi de har ikke nogen penge..

Maria Helleberg: Nej de er brugt til smukke ting og fine møbler fra Frankrig.

Pernille Brunse: Så det ender jo faktisk med, at i 1651 må de flygte ud af Danmark, fordi de har lavet det her. De bedrager.

Maria Helleberg: Ikke. Det er Corfitz som vælger det, og vi kan se, at der er andre, som vælger at gøre det kloge. Det er at opsøge kongen, lægge sig ned på det ene knæ og sige jeg beder om tilgivelse for det her. Må jeg godt forklare.

Pernille Brunse: Men Corfitz prøver ikke engang. Han tænker fint, så stikker vi af i ly af natten drager de af sted til vores naboland Sverige.

Maria Helleberg: Og du ved som sædvanlig i alle de her flugter. Der er jo altid et eller andet egentlig grotesk i dem, og i det her tilfælde da Leonora højgravid og hun skal kravle hen over en fire meter høj mur, og det lykkes, og det er omme bag ved deres hus der på Gråbrødre Torv, fordi de har konstateret, at der står væbnede vagter udenfor den store port, så der kan de ikke flygte. Så de skal simpelthen over det her forbandede mur, som jeg tror er helt tilbage fra kloster-tiden. Jeg tænker det kan ikke have været godt for det barn i grunden. Så ligesom at blive behandlet på den måde. Men hun kommer over, og de har snittet alle de kostbare hollandske malerier ud af rammerne. Det er for besværligt at flygte med rammer, så de er bundet sammen, og nogle af dem er bundet sammen på hendes person. Det er fuldstændig sindssygt, det her. Men de klarer det. De kommer ud, og han er stadigvæk rigshovmester. Så er han en af de få mænd, der har nøglen til Københavns porte, så han kan tage afsted om natten med kone og nogle af børnene. Ikke dem alle sammen, fordi nogle af dem er hos slægtninge. Så det er altså symbolsk, den her første flugt, den er, at vi tager ting med, som vi regner med, at vi kan sælge. Og vi hører ikke, at de sælger noget af det her. Det er som om det bare flyder fra dem. Okay, ja, det forsvinder mellem fingrene på dem.

Pernille Brunse: Men de kommer af sted i ly af natten her i 1651, flygter over en 4 meter høj mur ud i en båd hele vejen.

Maria Helleberg: Først skal de op i en vogn, og så skal de ud af byen, og så tager de til Hørsholm, hvor Corfitz ejer et hus. Og der overnatter de så, og derefter sejler de første i Tyskland, og så tager de til Sverige, ham og Christina.

Pernille Brunse: Og nu skulle man jo tænke i forhold til deres kærlighedsrelation her, at den blev en lille smule presset. Jeg ved det, jeg ville ikke. Det er jo også Leonoras familie de forlader. Det er jo hendes halvbror Frederik. De forlader deres eget land. Det kunne da godt være, men det ville give nogle knuder på tråden mellem det her ægtepar. Ved... Varer deres kærlighed ved?

Maria Helleberg: Det virker som om modstanden gør, at de sådan nærmest gror sammen ved hoften. Altså, det havde jo været godt, hvis der var vokset en skepticisme frem.

Pernille Brunse: Ja.

Maria Helleberg: Hos Leonora.

Pernille Brunse: Nej, her er hun er ham tro og loyal og bakker ham op. Og elsker ham. Eksemplet på en utrolig loyal partner det her. Men man kan jo så spørge er det udelukkende Corfitz ideer, eller er det også Leonoras ide at flygte?

Maria Helleberg: Hun kan egentlig godt lide, fornemmer man, de der dramatiske ting, som hun blomstrer op, hver gang hun befinder sig inde i en Indiana Jones situation. Altså, vi har nogle beskrivelser af hende, hvor hun prøver på at tage til Danmark for at få fat i nogle penge. Og der fortæller hun om, hvordan hun sidder bag i en vogn, hestevogn selvfølgelig. Og hele tiden lader sine pistoler og skyder ud af vinduet.

Pernille Brunse: Nej!?

Maria Helleberg: Og det er der, jeg tænkte, at det er sgu Indiana Jones det her lille skat, Er du sikker på, at det overhovedet skete sådan? Ja, og hun fortæller Corfitz om det, fordi hun opdager også, at han kan godt lide den der fändenivoldske pige, der han får de der vilde historier.

Pernille Brunse: Deres kærlighed vokser næsten i den her sindssyge i det her sindssyge liv, de lever.

Maria Helleberg: Altså alle de der titulations, der kommer over den, når de fortæller hinanden, hvad de nu har gjort. Altså Corfitz kan ikke holde ud til at kede sig bliver vi klar over.

Pernille Brunse: Ja. Ja.

Maria Helleberg: Man tænker altså, jamen fejler altså flere forskellige ting den her mand, det er ikke fordi han er sindssyg direkte eller dybt psykisk syg, men han har nogle issues, og man ved godt på det her tidspunkt, at der findes psykisk sygdom. Man ved også godt I grunden ved de godt, at der findes ADHD.

Pernille Brunse: Mener du, at Corfitz kunne have fået en diagnose for ADHD i dag?

Maria Helleberg: Jeg tror han havde søgt hjælp i dag og sagt jeg kan jo dårligt nok sove. Altså jeg har tankemylder, og jeg kan ikke rigtig falde til ro, og det irriterer min kone så forfærdeligt. Men altså, han når aldrig frem til hvad skal vi gøre? Han kører simpelthen bare videre.

Pernille Brunse: Han kører på?

Maria Helleberg: ADHD-brændstof.

Pernille Brunse: Ja, og han får også udrettet mange ting. Ja, altså de får skabt sig et livovre i Sverige. Men i 1657 erklærer Danmark Sverige krig, og både Leonora og Corfitz erklærer simpelthen, at de holder med svenskerne.

Maria Helleberg: Det er altså Corfitz, der simpelthen falder i med begge ben.

Pernille Brunse: Og her kommer vi til et meget berømt sted i Danmarkshistorien, og en af grundene til, at de skriver sig selv ind i historiebøgerne. Da den svenske konge Karl Gustav han sammen med hele den svenske hær han ridder af sted eller galopperer over et helt tilfrosset Storebælt og indtager Danmark, hvilket jo for enhver dansker tænker jeg, er en forfærdelig dag og forfærdelig situation. Men der sidder ingen ringere end Corfitz Ulfeldt med i følget på svensk side. Jeg forestiller mig næsten, at han sidder og putter sig i en pels inde i en eller anden form for hestevogn og rider af sted bag de svenske tropper og smiler og er glad.

Maria Helleberg: De kan jo ikke gøre det her uden mig. Hvis I skal have en fred på en eller anden måde, så må det være mig, der forhandler den. Og jeg skal have det hele tilbage. Jeg skal være rigshovmester, vi skal have jorden tilbage. Vi skal have gården i København tilbage. Værdigheden. Titler. Min kone skal arve sin mors titel som grevinde af Slesvig Holsten.

Pernille Brunse: Han har mange planer og tanker, men ingen...

Maria Helleberg: Det vigtigste er, at jeg kommer tilbage.

Pernille Brunse: Ingen af dem går jo helt som forventet, fordi han... Han bliver faktisk anklaget for forræderi mod den svenske konge og herefter. Det går fuldstændig galt. Og så flygter både han og Leonora tilbage til København. Hvor de jo heller ikke er velkomne, og så bliver de arresteret. De bliver sat i fangenskab på Hammershus på Bornholm. Jeg tænker altså så kan man virkelig tale om at have spillet sine kort dårligt og ikke bare dårligt. Altså, jeg vil sige katastrofalt dårligt.

Maria Helleberg: Det kan ikke gå værre i grunden. Nej, selvfølgelig kunne han blive henrettet, men det...

Pernille Brunse: Ja, det var måske det næste.

Maria Helleberg: Det havde måske været det mest fornuftige at gøre. Frederik den Tredje og sige nu stopper det her. Så må vi tage os af børnene eller min søster.

Pernille Brunse: Ja, og hugge hovedet af Corfitz på det her tidspunkt. Men det gør de ikke. De. Frederik den Tredje og Sofie Amalie. De sender dem i fangenskab på Hammershus på Bornholm. Prøv at beskrive, hvad vi ved om, hvordan det rent lavpraktisk foregår at bo derovre, for dem.

Maria Helleberg: De reagerer så meget forskelligt, fordi hun kører så op i aktivitetsniveau med at finde ud af, kan vi charmere fangevogteren? Nej, nej, absolut ikke. Åh gode Gud, han betragter os som scum of the earth. Det kan han nok fået at vide, at han skal føre et hårdt regimente overfor os. Men kan vi så flygte? Og jeg mener alle, der har gået rundt på Hammershus manteltårnet, der vil jeg nok sige den der med at hoppe ud af vinduet og lade sig hejse ned i lagener eller i en lille kurv, som har været brugt til sild. Altså godt nok klar over, at det er den vildeste og mest vanvittige plan. De når jo dælme ud og ned, og hun er fuldstændig uskadt. Men så finder hun stakkels Corfitz, der ligger på jorden. Og det går op for hende, at jeg er nødt til at bære ham. Okay, han vejer en tredjedel mere, end jeg gør, men jeg kan ligesom få hans arme op over og så nærmest slæbe ham af sted, samtidig med at hun har virkelig den dårligste plan nogen af dem nogensinde har haft. Det der med at vi skal finde en robåd og årerne. Og så skal jeg ro robåden til Lübeck. Det er da ikke fordi hun har fået meget tid på at kigge på et kort.

Pernille Brunse: Det er slet ikke muligt, næsten.

Maria Helleberg: Nej, nej, altså. Jeg har talt med ham. Vi har været gift med en professionel roer, havde jeg nær sagt. Så begyndte at fnise og sige, hvor mange havde hun med til at ro? Så siger jeg altså der er kun hende. Okay. God fornøjelse. Hvad med at gå i land lige akkurat der, hvor man kan komme til? Syd for? Og så ellers tage den derfra? Jeg siger, men hun er nødt til at komme til Lübeck, fordi hun er nødt til at komme et sted, hvor de måske vil tage imod os og beskytter os. Med denne her flugt går jo altså også galt, men så har man igen den her følelse af. Hun kunne også have ladet ham ligge.

Pernille Brunse: Enten er hun utrolig loyal eller utrolig forelsket. Hun tager ham med hele tiden.

Maria Helleberg: Vi er altså de her to mennesker, der er vokset sammen. Man kan ikke bare smide ham fra sig, og jeg tror også, det spiller ind, at hun er klar over, at han har fået en psykose. Han

klarer frisag overfor fangevogteren og datteren ved at forklare, at jeg er ikke til stede. Men hvis man kunne se mig, så er jeg en greve, der har været død i 600 år.

Pernille Brunse: Siger han det? Okay. Det virker jo ret tosset.

Maria Helleberg: Jamen, jeg tænker bare Hvad enten har han fundet på det, eller også er han simpelthen gået ind i det rum der og har lukket døren, og han tænkte det kan godt være det slår mig ihjel, men jeg har det godt herinde, så jeg tror hun er klar over, at han er på vej væk. Vi er nødt til at få ham væk herfra. Det er det primære her er at redde Corfitz. Jeg skal sgu nok redde mig selv. Det er egentlig ikke mig, der er anklaget for forræderi, vel?

Pernille Brunse: Det er ham.

Maria Helleberg: Jeg er den sikreste af os.

Pernille Brunse: Hun var ikke med i hestevognen over isen. Nej, nej, altså, de får jo faktisk en chance mere her. Man kunne godt tænke, at nu var det slut her. Eller de døde i Hammershus et eller andet. Men det gør de ikke. Efter afsoningen slår parret sig ned på det her slot, Ellensborg med den gode Frederiks tilladelse, og Sofie Amalie. De forbarmer sig lidt over dem.

Maria Helleberg: Der kunne hun bare ikke tage til udlandet.

Pernille Brunse: Nej, men de får lov til at... Siger værsgo at slå jer ned her. Og Corfitz, du har nu hverken nogen titler eller eller noget som helst. Du skal bare holde dig i ro, hvis man sådan lige stopper op der på Ellensborg og siger en skala over, hvad de drømte om dengang de blev gift, og så altså hvor målet var et eller andet heroppe. De mest magtfulde personer i Danmark. Hvor er de? Hvor befinder de sig henne?

Maria Helleberg: Ja, det er de altså et meget anderledes sted, for de jo havnede lige præcis i det Corfitz foragtede. Nu er vi blevet sådan en adelsmand og hans ligeledes kone, der sidder og overvåger høsten.

Pernille Brunse: Ja.

Maria Helleberg: Det er sgu det, vi gør.

Pernille Brunse: Det lyder jo så, tænker mange bønder havde sikkert tænkt hold kæft en dejlig tilværelse. Men det tænker Corfitz ikke.

Maria Helleberg: Så kedeligt, så kedeligt. Og man kan heller ikke bare rejse, fordi det må man ikke.

Pernille Brunse: Man skulle jo tro nu, eller almindelige mennesker havde måske skulle tænke, at Corfitz og Leonora havde lært af deres fejl og bare ville leve i stilhed og taknemmelighed over ikke at blive slået ihjel for det de gjorde, da de forrådt Danmark. Men nej, det her må jeg sige magtsultne par rejser til til Belgien, til Brügge, og der bosætter de sig her i en kortere periode. Men, men Corfitz har jo dårligt nok sat skoene inden for huset, inden han bare rider af sted igen, og så skal han ud og opsøge diverse statsledere og fine fyrster. Han tager bl.a. til Paris og taler med den franske konge Ludvig den 14. Han får kontaktet flere af kurfyrsten og fortæller om hans våde drømme. Skulle jeg til at sige om at kuppe Frederik den Tredje. Men det viser sig at være en ret dårlig idé, fordi de dér rygter løber hurtigere, end hans egen hest kan rende tilbage til Danmark og til Frederik den tredje og Sofie Amalie. Og det er jo altså igen, hvis i landsforræderi af værste skuffe. Et kupforsøg. Det kan Frederik den Tredje ikke bare lade sin næse gå forbi igen, så de dømmer ham in absentia. Han er jo ikke i Danmark, men de dømmer ham faktisk til døden for landsforræderi. Det er jo ikke Leonora, der bliver dømt, skal vi så sige, det er ham og Frederik den Tredje vil jo rigtig gerne have ham hjem og eksekveret den her dom. Men de får jo ikke fat i ham. Leonora Christina derimod hvad sker der med hende?

Maria Helleberg: Altså, nu er de jo sådan set begyndt at spille hver sit spil. Han tager afsted uden hende, og jeg tror ikke han har clearet alle sine vanvittige ideer. Om der er noget vist absurd ved den måde, hvorpå han til sidst begår forræderi. Fordi vi ved egentlig hvad det er der sker. Leonora har besøgt en af døtrene, som er meget syg, så hun er ret optaget af det, hun har oplevet. Hun kommer tilbage til det her. De bor ikke længere i deres eget hus. De bor i en kro og opdager, at Corfitz sidder sammen med en lille ung mand, og Corfitz er oppe at køre og forklarer, at den her unge mand, han er på vej til, er kurfyrsten som huslærer, og nu har han fået skrevet et brev, som han skal tage med og præsentere for kurfyrsten, hvor han lover og garanterer, at han vil kunne gøre manden til konge af Danmark. Det virker jo ikke lade sig gøre. Det her er så langt ude.

Pernille Brunse: Han lover simpelthen en kurfyrste nede i Tyskland, at øh.

Maria Helleberg: Man kigger på det og tænker det må jeg vist hellere sende til den danske konge. Det kan jeg jo ikke rigtig...

Pernille Brunse: Nej.

Maria Helleberg: Altså, alle ved jo egentlig også hvem han er. Om ikke andet, så spørger man nogle og får at vide om. Han er også dømt for forræderi i Sverige by the way. Altså dørene har jo lukket sig, og der tror jeg, at hun bliver klar over, at jeg er nødt til at være der. Men hvordan i alverden skal jeg det, fordi han render og springer jo, som han selv har lyst til. Det er også som om forholdet

imellem dem tipper. Hun bliver mere og mere den snusfornuftige og den som prøver på at finde en vej ud, som ikke er livsfarlig, mens han bliver mere og mere. Jamen altså, vi må kunne gøre noget, fordi paven er jo også min personlige ven. Nej.

Pernille Brunse: Nej.

Maria Helleberg: Du har engang hilst på ham.

Pernille Brunse: Det er ved at skride fuldstændig for Corfitz og dermed også for Leonora. Corfitz beslutter i sin desperation efter magt og penge at sende sin trofaste kone til England. Hun skal inddrive nogle penge, som Corfitz mener, man skylder ham. Men i London bliver Leonora overrasket af en dansk delegation, som anholder hende og sætter hende på et skib til Danmark. Leonora er nu 42 år gammel, og det er 27 år siden, hun og Corfitz blev gift. 27 år, der på mange måder har været vildere end en moderne amerikansk actionfilm. På en sommerdag i 1663 kaster skibet anker ud for Sankt Annæ Bro i København. Leonora Christina bliver skubbet om bord på en lille båd og sejlet ind til Københavns Slot. Langs kysten står byens borgere nysgerrigt og måbende og ser til, imens den berygtede kongedatter bliver eskorteret op til slotspladsen. Her står slotsfogeden og venter tålmodigt på hende. Leonora Christina holder hovedet højt og forsøger ikke at vise nogen tegn på sårbarhed. Hun har intet fået at vide om, hvad der skal ske. Men da slotsfogeden går i retning af Blåtårn, må hun synke en ekstra gang. Blåtårn er et kvadratisk tårn på 5 etager, som kan ses fra lang afstand på grund af sin glinsende kobbertag. Et tårn, som Leonora Christina så udmærket kender, fordi hendes egen far ofte brugte det til at fængsle embedsfolk og andet godtfolk, som han var uenig med. Et tårn, som også indeholder et torturkammer på øverste etage. Fogeden låser døren op og viser hende ind i det lille usle, ildelugtende kammer, hvor hun vil tilbringe de næste 22 år af sit liv. Og hvorfor? For medvirken til Corfitz landsforræderi? Årerne i Blåtårn skal dog vise sig at give hende tid til at udfolde et særligt talent hun har, nemlig at skrive. Først skriver hun bogen 'Min franske selvbiografi'. Og derefter bogen 'Jammers Minde'. Begge bøger ender som klassikere i dansk litteratur og historie. Og i bøgerne forholder hun sig også til Corfitz og livet med ham.

Maria Helleberg: Nogle af de mest rørende ting i hendes 'Jammers Minde' er, da hun genkalder sig hvad skete der med mig, da det gik op for mig, at jeg nok skal dø i det her rum i Blåtårn, og at det er mig fuldstændig umuligt at tage kontakt med min mand og mine børn. Men man har indtrykket af, at da hun får at vide, at Corfitz er død, kommer der en lettelse over hende. De fik ham ikke. Han snød dem. Ingen kan røre ham mere.

Pernille Brunse: De kan jo ikke fange ham. Først henretter de en dukke i nærheden af hende, hvor hun tror, at det er ham. Men han dør rent faktisk først i 1664 under en bådflugt. Men du siger da, hun, da han rent faktisk dør, der reagerer hun med en form for lettelse.

Maria Helleberg: Og det er den. Jeg tror, at hun forklæder lidt og siger men det er fordi så skal jeg ikke bekymre mig for ham mere.

Pernille Brunse: Ja. Altså i indledningen til bogen 'Jammers Minde', der skriver hun selv følgende om sin situation: "Jeg lider alene for at have været elsket af en dydig herre og husbond for ikke at have forladt ham, da han var i den ulykke at skulle have udvirket et forræderi, han aldrig er blevet tiltalt for. Men om skilte ham fra mig til den hellige Gud igen for en af os. Hvordan tænker du selv? Hun ser tilbage og skildrer sin situation og sit forhold til Gud.

Maria Helleberg: Jeg tror virkelig, at hun har arbejdet med den der, fordi det er det eneste sted i Jammers Minde, hvor hun helt klart siger: Nå, men jeg bliver lige nødt til at forklare. Det er klart, det er den dér vej, hun må vælge ud og sige. Men jeg ser det ikke som forræderi. Jeg ser det som en logisk kædehandling fremdrevet af andre, og han fik jo ikke lov til at forsvare sig heller. Nej, så.

Pernille Brunse: Nej. Det er jo også rigtigt. Han blev dømt in absentia.

Maria Helleberg: Fuldstændig korrekt.

Maria Helleberg: Hun sørger for at lyve så lidt som overhovedet muligt i grunden.

Pernille Brunse: Men jeg forsøgte jo bare at være en god og loyal hustru over for min mand.

Maria Helleberg: Ja.

Pernille Brunse: Ja.

Maria Helleberg: Men den er interessant. Den der med, at hun åbner døren og siger. Måske kunne jeg have ændret ting ved at gøre det, jeg ikke ville.

Pernille Brunse: I starten sagde jeg, at vi skulle prøve at blive klogere på, om deres kærlighed til hinanden varede ved eller visnede den med tabet af magt.

Maria Helleberg: Jeg har den der følelse af, at hun føler sig så veltilpas inde i den der åbenbart uudslukkelige Corfitz kærlighed, så hun kan ikke lade det slippe ud. Og jeg tænker det er vigtigt også at kunne tænke klart, selvom man er langtidforelsket i et dødfascinerende menneske og intet andet kan komme op på højde på det her fantastiske væsen, som udfylder ens liv. Man skal kunne se noget andet end ham. Man skal kunne se bagom ham.

Pernille Brunse: Jeg hører dig faktisk sige, at hendes kærlighed til ham var ved hende hele vejen. Corfitz' kærlighed til Leonora var den også ved?

Maria Helleberg: Jeg har indtrykket af, at han nærmest flytter ind i hende. At hans beundring for hende er egentlig vildere end hendes for ham, at han simpelthen ikke kan forstå, at hun ikke falder i vandet på noget tidspunkt. Nej, det er ikke hende, der gør det. Hun prøver endda på at slæbe mig væk. Ja, på Bornholm.

Pernille Brunse: Og på en eller anden måde bliver deres kærlighed også deres undergang.

Maria Helleberg: Jamen, jeg tror også, at de holder fast i den på en krampagtig måde. Jeg har indtrykket af, at havde de haft mere fred og ro til at sidde måske 10 år i træk, have en eller anden form for indtægt og få børnene sat i vej, så kunne de måske have accepteret at blive sådan to ældre mennesker, der sad i hver deres rum og læste hver sin bog og en gang imellem kunne spise sammen og mindes de gamle dage. Det er som om de er jeg ikke så meget andet tilbage fra de gode dage end den her kærlighed, som vi hele tiden insisterer på, som vi tager med i alle vores breve og nærmest driver lidt afpresning på hinanden med kærligheden. Det er meget få mennesker, der egentlig når så langt ud i så dybt et fald, og jeg tror, de ville være gået til grunde begge to, hvis de havde forladt hinanden. Jeg tror ikke, de havde kunnet klare.

Pernille Brunse: Og det er jo så smukt og forføreligt, ikke. Ja. Maria. Tusind, tusind tak for i dag.

Maria Helleberg: Det er også dejlige mennesker, men synd at man lader kærligheden få en til at gå til grunde. Det er jo ikke meningen med den.

Pernille Brunse: Men det er jo det den kan, den forbandede kærlighed. Tak for i dag Maria. Leonora Christina og Corfitz Ulfeldts kærlighedshistorie er som en blanding af Indiana Jones og Borte med Blæsten og tilsat lidt Bonnie og Clyde. Jeg er ikke i tvivl om, at der var stor kærlighed og stort begær imellem de to, men kombinationen af lige præcis de to var også vild og ustyrlig og endte dybt tragisk for dem begge to. Måske er deres forhold en påmindelse om, at bare fordi der er begær og kærlighed i en relation, så skal man også altid lige huske at overveje, hvordan man fungerer sammen som par. Kærlighedshistorie er produceret af Juul og Brunse for Vores tid med støtte fra William Demant Fonden. Redaktør er rikke Caroline Carlsen. Bag musikken står Lukas Francis Claver og lyddesign af Frederik Gabrielsson, og mit navn er Pernille Brunse. Du kan finde flere podcasts om historie ved at søge på Vores tid i din podcast app.

[Vores Tid – Nationalmuseets Mediehus](#)

[Kærlighedshistorie S1E6: Corfitz Ulfeldt og Leonora Christina](#)

Lyddesign: Frederik Gabrielsson og Lucas Francis Claver

Produceret af Juul og Brunse for Vores Tid med støtte fra William Demant Fonden